

Curs 2

Obiectivele pedagogice ale disciplinelor de specialitate

Pentru formularea obiectivelor specifice fiecărei teme sau subteme a unei discipline de specialitate, profesorul are la dispoziție următoarele surse:

- obiectivele pedagogice generale ale disciplinei (se menționează în programele școlare)
- lista sarcinilor profesionale ale meseriei pentru care se pregătește elevul

- indicatoarele de calificare ale meseriei
- programa școlară
- manualul școlar
- îndrumătoarele de lucrări de laborator
- îndrumătoarele de instruire practică

Ca resursă a unei tehnologii didactice, un obiectiv pedagogic specific detine două funcții:

- **precizează un rezultat dorit**, la care trebuie să ajungă elevul care învață, precizând “ce va trebui să știe să facă la sfârșitul unei perioade de învățare și nu putea face înainte”
- direcționează **evaluarea** cât mai riguroasă a rezultatului concret obținut de elev.

Elaborarea unui obiectiv pedagogic, se realizează în patru timpi:

- **acțiunea** observabilă, prin care se va exterioriza comportamentul
- **obiectul** (conținutul acțiunii)
- **condițiile** în care elevul va proba formarea comportamentului dorit
- **criteriile** după care se va aprecia semnificația pedagogică a performanței probate

Primii doi timpi ai tehnicii se referă la precizarea comportamentului dorit și se formează prin învățare. Ultimii doi timpi precizează modalitățile în care se va proba și evalua nivelul de formare a comportamentului dorit. Prin reuniunea tuturor acestor timpi formularea obiectivelor devine operațională, motiv pentru care în unele lucrări de specialitate aceste obiective pedagogice sunt denumite și **obiective operaționale**.

Pentru parcurgerea fiecărui timp este necesar să fie respectate următoarele reguli:

a) formularea obiectivului să exprime acțiunea observabilă prin care elevul urmează să exteriorizeze comportamentul dorit

Comportamente care urmează să fie formate	Verbe prin care pot fi exprimate comportamente dorite
Insusirea unor noi cunoștințe	a exprima a defini a descrie
	a recunoaște a identifica

Curs 2

Formarea deprinderilor intelectuale	a rezolva a reprezenta a interpreta a diferentia a calcula a preciza a recunoaste a efectua a compara a extrage a interpola a clasifica a experimenta a descrie a aduna (date) a sintetiza a prezenta a reuni a evalua a valida a argumenta a aprecia a obtine (informatii)	a ordona a demonstra a explica a completa a stabili a aplica a determina a observa a extrapola a elabora a analiza a separa a identifica a deduce a examina a formula a caracteriza a decide a utiliza a opera a comenta a inlocui a nota
Formarea deprinderilor motorii senzoriale	A executa A reconstitui A realiza A produce A proiecta A prelucra A interoga	A planifica A construi A calcula A audia A viziona A opera
Formarea atitudinilor	A accepta A persevera A efectua constiincios A te angaja A alege	A incuraja A respecta A rezista A convinge

b) prin formularea obiectivului sa se precizeze obiectul (continutul) actiunii prin care se va exterioriza comportamentul dorit

c) formularea obiectivului trebuie sa precizeze conditiile in care elevul va proba formarea comportamentului dorit

d) formularea obiectivului trebuie sa precizeze criteriile de realizare dupa care performantele probate de elev vor capata o semnificatie pedagogica

Curs 2

Se recomanda evitarea utilizarii unor verbe cu grad ridicat de abstractizare care nu indica ce va sti sa faca elevul la sfarsitul lectiei. Astfel de verbe sunt : (*verbe interzise*) a sti, a cunoaste, a aprecia, a-si insusi, a intelege, a memora

Obiective pedagogice generale

a. Obiective cognitive

Terminologia (vocabularul) domeniului			
Datele particulare ale domeniului			
Elevul sa demonstreze posibilitatea de a memora, recunoaste, reproduce si folosi corect:	Reprezentarile abstracte ale datelor particulare	Concepte, scheme, structuri	
	Mijloace cu care se trateaza datele particulare	Principii, legi Teorii	
Achizitionare de cunostinte	Elevul sa demonstreze formarea capacitatii de:	Limbajul specific cu care se trateaza si reprezinta domeniul	
	Intelegerea	Clasificarile specifice domeniului	
Formarea de capacitati intelectuale	Aplicarea	Metodele, procedeele si tehnice fundamentale de cercetare a domeniului	
	Analiza	Asimilarea elementara a fenomenelor studiate	
	Sinteza	Interpretarea si explicarea fenomenului (elaborarea de ipoteze plauzibile)	
		Extrapolarea esentei fenomenului in alte situatii sau domenii	
		Elevul sa demonstreze ca a dobandit capacitatea de a utiliza reprezentatile abstracte in cazuri concrete (situatii noi si variate)	
	Elevul sa demonstreze formarea capacitatii de:	Seperare si cercetare a elementelor ce compun un element	
		Stabilirea relatiilor functionale din partile separate	
		Cercetarea pricipiilor si planului de organizare a fenomenului	
		Reunire a partilor analizate de reconstruire a fenomenului	
		Rezolvarea de probleme si situatii problematice specifice domeniului	
		Descoperirea independenta a unui ansamblu de relatii abstracte intre partile sintetizate	
		Acoperirea corecta a exactitatii, rigorii si coerentei faptelor studiate	
		Aprecierea in raport cu criteriile, date sau evocate din memorie	
		Obtiune pentru o decizie optima	
OBIECTIVE PEDAGOGICE CADRU (OBIECTIVE PEDAGOGIGE GENERALE)			

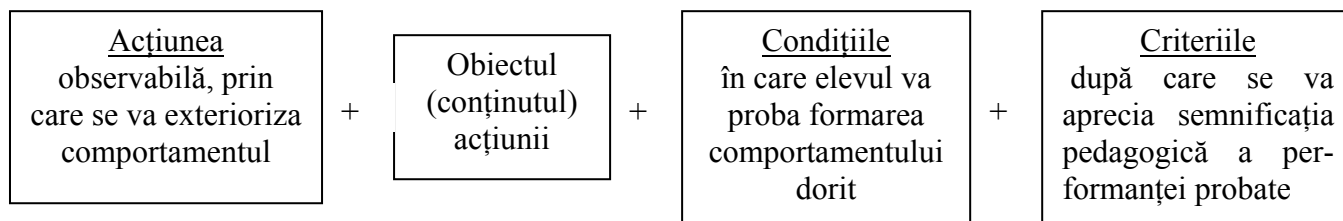
Curs 2

b. Obiective psihomotorii și afective

OBIECTIVE PEDAGOGICE CADRU (OBIECTIVE PEDAGOGICE GENERALE)	
Domeniul psihomotor	Elevul să dobândească abilitatea de a executa acțiuni specifice domeniului (calcul, măsurări, desene, etc.).
	Elevul să dobândească abilitatea de a utiliza corect instrumentele, dispozitivele, aparatele, mașinile și instalațiile specifice domeniului. Elevul să dobândească abilitatea de a practica principalele tehnici de lucru specifice domeniului.
Domeniul afectiv	Sensibilizarea elevului față de domeniul studiat Elevul să dobândească voința de a recepționa activ stimulii dați în cadrul procesului de instruire al domeniului. Elevul să dobândească o curiozitate activă față de domeniul studiat și să-și poată reconsidera convingerile pe măsură ce se instruieste. Elevul să manifeste o atenție activă față de studiul domeniului. Elevul să se angajeze voluntar în învățarea domeniului fără a o considera obligativă. Elevul să dobândească satisfacții în urma rezolvării sarcinilor de instruire.
	Angajarea voluntară în acțiunea educativă Elevul să dobândească posibilitatea de a distinge, prețui și accepta anumite valori morale și intelectuale. Elevul să capete convingeri ferme pentru valorile caracteristice domeniului studiat. Elevul să manifeste responsabilitate față de inserția activă în grupuri social-culturale diferite.
	Apariția convingerilor, atitudinilor și posibilităților de a aprecia valori morale Elevul să-și organizeze un sistem propriu de valori cu logică internă, pe baza căruia să capete convingerea că poate acționa eficient asupra lumii înconjurătoare. Elevul să-și cultive sensibilitatea față de problematica umană, față de valorile moral-civice, a respectului pentru natura și mediul ambiant.
	Interiorizarea și conceptualizarea unui sistem propriu de valori Elevul să dobândească posibilitatea de a acționa voluntar asupra lumii înconjurătoare cu scopul de a o transforma în folosul societății. Elevul să dobândească posibilitatea de a respecta drepturile și libertățile fundamentale ale omului, al demnității și toleranței, al schimbului liber de opinii.
	Acțiune asupra lumii înconjurătoare

Curs 2

Model general al unui obiectiv specific

Exemple:

Elevul <u>să numească</u>	+	Instrumentele pentru explorări chimice curente	+	având la dispoziție 30 instrumente diferite	+	cu o exactitate de 80%
Elevul <u>să enumere</u>	+	Etapele succesive ale procesului de fabricație a produselor de panificație	+	având la dispoziție imaginile, reprezentative a 20 etape	+	cu o precizie de 2/3 din operațiile componente
Elevul <u>să execute</u>	+	Reprezentarea grafică și cotarea unui filet	+	având la dispoziție toate datele numerice necesare și materiale de desenat	+	fara a face mai mult de 2 greseli sau omisiuni
Elevul <u>să convingă</u>	+	Pe cei cu care lucrează de satisfacție pe care o va resimți prin respectarea strictă a tehnologiei de realizare a unei piese de serie	+	satisfacția urmând a fi stabilită ulterior printr-un chestionar aplicat colectivului respectiv	+	si masurata prin scaderea numarului de rebuturi

!!! Exista obiective, la care conditia de realizare este identica cu performanta maxima admisa – posibila. O asemenea situatie este insa posibila numai pentru obiectivele care se refera la cunostinte sau deprinderi esentiale pentru formarea profesionala a elevului sau care, daca nu ar fi invatate, ar prezenta un risc pentru el sau pentru el sau pentru societate.

Exemplu:

Codul obiectivului	Continutul obiectivului	Condițiile de probare	Criteriul de realizare
O1	Elevul sa enumere etapele succesive ale procesului de fabricatie a produselor de panificatie	Se ofera imaginile a 20 etape	Asezarea in ordine corecta a cel puțin 2/3 din etapele prezentate

Curs 2

Criteriul de reusita arata la ce nivel trebuie sa se situeze deprinderile elevilor. Acesta se calculeaza conform tabelului urmator :

Criterii de evaluare	Situatiile in care se acorda punctajul		
	3 pct	2 pct	1 pct
1. Importanta obiectivului pentru practica profesionala	Mare	Medie	Mica
2. Importanta obiectivului pentru realizarea altor obiective pedagogice	Mare	Medie	Mica
3. Dificultatea obiectivului	Mica	Medie	Mare
4. Complexitatea obiectivului	Mica	Medie	Mare
5. Noutatea problematicei obiectivului pentru elevi	Grad mic de noutate	Grad mediu de noutate	Grad mare de noutate
6. Performantele majoritatii elevilor care participa la instructie	Ridicata	Medie	Scazuta
7. Timpul necesar pentru realizarea obiectivului in raport cu timpul indicat de programa scolara pentru parcurgerea temei	Durata suficienta	Durata medie	Durata redusa

$$O_i = (\text{pct} * 100) / 21 = \dots\%$$

Exista o serie de **CONFUZII**¹ referitoare la formularea obiectivelor operationale

1. Confuzia dintre obiectivul operational și SCOP
2. Confuzia dintre obiectivul operational și Conținutul Învățării
3. Confuzia dintre obiectivul operational și Evenimentele Instruirii

1. Obiectivul operational și SCOP

Scopurile reprezintă sarcini generale care se realizează pe perioade mai mari de timp și vizează conținuturi ample și variate

Exemple de obiective operationale formulate greșit (aceste obiective sunt atât de generale încât nu pot fi realizate de către profesor după o singură lecție):

- „Dezvoltarea creativității elevilor”
- „Înțelegerea mecanismelor de transmisie a datelor”

2. Obiectivul operational și Conținutul Învățării

În programele școlare nu sunt precizate obiectivele operationale, doar cele de referință și cele generale. Astfel, profesorul este pus în situația să-si formuleze singur obiectivele operationale pentru fiecare lecție în concordanță cu obiectivele formulate în programa școlară. De cele mai multe ori, acesta, confundă conținutul învățării cu subiectul-tema lecției

¹ „Elemente de didactica disciplinelor tehnice” – Gabriela Carmen Oproiu, editura Printech, Bucuresti 2003

Curs 2

Exemple de obiective operaționale formulate greșit :

- „Să vorbesc despre unitatea centrala și procesor”
- „O să predau echipamentele periferice”

3. Obiectivul operațional și Evenimentele Instruirii

Evenimentele instruirii reprezintă acțiunile desfășurate de către profesor pentru a-l determina pe elev să achiziționeze noi informații, să le consolideze, etc.

Exemple de obiective operaționale formulate greșit :

- „Să familiarizez elevii cu echipamentele periferice ale unui calculator”
- „Să clarific modul de transmitere a datelor dintre hard și memorii”
- „Să explic elevilor modul de funcționare a scannerului”